

UVODNIK

Spoštovani,

ob dvajsetletnici delovanja vojske v samostojni Sloveniji smo pripravili tematsko številko Sodobnih vojaških izzivov, ki smo ji dali naslov Slovenska vojska danes in jutri. K sodelovanju smo želeli povabiti vse tiste, ki bi ob tako pomembni obletnici želeli z drugimi deliti svoje poglede na prehojeno pot slovenske vojske od njenih začetkov leta 1991 do danes. Namen je bil, da s kritičnim znanstveno-strokovnim pristopom ugotovimo, kje in kakšna je današnja Slovenska vojska in kakšna naj bo v prihodnosti.

Ob številnih uspehih in bogati razvojni poti smo upali, da se nam bodo s pisanjem prispevka pridružili tudi avtorji, ki na slovenske obrambne sile gledajo drugače, bolj kritično, ali pa imajo morda samo drugačno predstavo o tem, kako bi morale delovati.

Leta 2010 je revija Mladina objavila peticijo *Ukinimo vojsko*, s katero je spodbudila k zbiranju podpisov vse, ki podpirajo zamisel o tem, da je treba vojsko temeljito preoblikovati. Med podpisniki peticije smo izbrali nekaj imen z doktorskimi nazivi in jih povabili k pisanju za jubilejno številko revije. Žal se na naše vabilo nihče ni odzval in ni izkoristil možnosti, da bi tudi v tem okolju posredoval svoje poglede na vojsko Republike Slovenije.

V tej številki vam predstavljamo prispevke, ki ponujajo zelo različne poglede na nekatera področja delovanja Slovenske vojske. Kako aktualni so bili posamezni avtorji oziroma kako so presodili stanje in prihodnji razvoj slovenskih oboroženih sil, bo pokazal čas.

Zelo drugačen pogled od trenutne organiziranosti na slovenski nacionalnovarnostni sistem je predstavil **Iztok Podbregar**, ki meni, da večplastnost groženj, ki jih prepoznavamo v našem okolju, zahteva večdisciplinarno sodelovanje različnih strokovnjakov.

Uroš Krek se je kot neposredno udeleženi v procesu vključevanja v zavezništvo in aktivnem delovanju v njem posvetil sedemletnemu članstvu v Natu, alternativam pred vstopom in današnjim učinkom. Razmišlja pa tudi o prihodnosti in se sprašuje, ali imamo pred seboj še kakšno možnost, ali so še alternative razvoja obrambnega sistema in obrambnih sil znotraj članstva v zavezništvu.

Alojz Šteiner pravi, da za področje družbenih in ekonomskih sprememb ter razvoj v Sloveniji pogosto navajamo, da se je obdobje tranzicije končalo. Odkrito izpostavljam tudi nujnost prihodnjih sprememb, pri čemer se kot poseben dejavnik pojavlja gospodarska kriza. Ko obravnavamo sklep in rezultate slovenske obrambno-vojaške tranzicije, se oziramo po izzivih na prehodu v obdobje transformacije, pri čemer se avtor sprašuje, ali tranzicijo hočemo in ali jo zmoremo.

Pogled naprej, torej na razvoj Slovenske vojske, ki ga omogoča Resolucija o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske do leta 2025, predstavljata **Ivan Mikuž** in **Primož Šavc**, ki razlagata smisel take smeri in hkrati izpostavljata nekaj preteklih in sedanjih težav, ki lahko odločilno vplivajo na razvoj.

Alenka Petek pojasnjuje, da pojma poklicna in profesionalna vojska nista sopomenki. Vojaška profesija ima svoje značilnosti. Od tega, koliko in kako so te značilnosti izražene v Slovenski vojski, je odvisno, ali je že danes mogoče govoriti o profesionalni vojski ali pa je to za zdaj še njen dolgoročni cilj, za katerega si prizadeva.

Slovenskemu vojaškemu izobraževanju so svoja razmišljanja namenili različni avtorji in nastala sta dva prispevka. **Dušan Toš** predstavlja tako imenovane notranje vidike vojaškega izobraževanja, medtem ko **Uroš Svete**, **Maja Garb**, **Vladimir Prebilič** in **Jelena Juvan** poskušajo prikazati, da smo v Sloveniji s konvergentnim modelom vojaškega šolstva morda celo prehiteli naše zaveznike in partnerje, po drugi strani pa smo s civilno-vojaškim sodelovanjem na področju vojaškega modula v okviru študija obramboslovja odpravili tisto pomanjkljivost, ki je civilnim obrambnim strokovnjakom oteževala pot v vojaško organizacijo in častniški poklic.

Za učinkovitost logistike so pomembni predpisi, pravi **Andrej Osterman**, saj vplivajo na njen razvoj, zato morajo biti posebnosti Slovenske vojske in njene logistike upoštevane v njih. Zaradi razvoja družbe, vpliva globalnega mednarodnega okolja in drugih dejavnikov se bodo razmere za delovanje vojaške logistike v prihodnosti še hitreje spreminjale.

Erik Kopač je zapisal, da so se v zadnjih desetih letih v Republiki Sloveniji precej izboljšala institucionalna pravila, ki spodbujajo učinkovitejše zagotavljanje vojaških zmogljivosti. Kljub temu pa se na področju obrambnega planiranja in načrtovanja ter vojaških investicij še vedno spopadamo s številnimi pomanjkljivostmi, ki jih bo v prihodnje treba odpraviti.

Z izbranimi vsebinami smo želeli počastiti pomembno obletnico in prispevati h kritični analizi stanja in prihodnosti Slovenske vojske. Bralci boste lahko presodili, kako uspešni smo bili pri izboru vsebin in avtorjev.